

OVERORDNET PLAN FOR SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ

FYRESDAL KOMMUNE
VA MOLANDSMOEN

Rapport nr.:1

Oppdrag nr.:

Dato:

	10132	18.09.2026
Kunde: Fyresdal kommune		
Overordnet plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan) VA Molandsmoen – Fyresdal kommune		
Sammendrag: SHA-plan er byggherrens styringsdokument for å sikre fokus på SHA i utbyggingsprosjekter. Byggherrens SHA-plan er utarbeidet i hht. Byggherreforskriftens §7. Planen definerer: • prosjektets omfang og innhold • involverte parter med roller, oppgaver og ansvar • forebyggende tiltak • risikofylte forhold Byggherrens SHA-plan skal være et levende dokument både under planlegging og utførelse. SHA-koordinator er ansvarlig for opprettelse og revisjon. Byggherrens SHA-plan skal distribueres til alle involverte rådgivere og entreprenører som byggherren har opprettet kontakt med. Den enkelte kontraktspartner har ansvar for å videreformidle planen til sine underentreprenører.		
Rev.	Dato	Revisjonen gjelder
Utarbeidet av: Nils Chr Anderson		Signatur:
Sidemannskontroll: Øyvind Tovsland Kili		Signatur:

Innholdsfortegnelse

1.	OM PROSJEKTET OG SHA-PLANEN	3
1.1.	Prosjektet	3
1.2.	Målsetting for overordnet SHA-plan	3
1.3.	SHA-planens innhold	3
2.	DISTRIBUSJONSLISTE	4
3.	ORGANISASJONSKART UTFØRELSE	6
4.	FREMDRIFTSPLAN	7
4.1.	Hovedfremdriftsplan i utførelsesfasen (viktige milepæler)	7
4.2.	Detaljerte fremdriftsplaner	7
5.	SPESIFIKKE TILTAK	8
	Risikovurdering og sikring	8
6.	RUTINER FOR BEHANDLING AV ENRIGER OG OPPDATERINGER	10
7.	OVERSIKT OVER VEDLEGG	11

1. OM PROSJEKTET OG SHA-PLANEN

1.1. Prosjektet

Fyresdal kommune skal sanere store deler av det kommunale VA ledningsanlegget på Molandsmoen. Det skal legges ned nye vannledninger, kloakkpumpeledninger og selvfallsrør for spillvann. Det er viktig at eksisterende VA ledningsanlegg holdes i stabil drift under hele anleggsperioden. Det er kunder som er ekstremt ømtålige for avbrudd, eller endringer i kvalitet og stabilitet i vannforsyningen. Ved omkoblinger må kommune og berørt abonnenter varsles skriftlig og muntlig i god tid.

Prosjektet skal foregå i tett samarbeid med Telemark Nett AS, som skal legge ned en del nye kabler langs noen av traseene. Det er viktig for Telemark Nett AS å komme i gang så fort som mulig. Av den grunn skal kablene til Telemark Nett AS legges før VA ledningsanlegget, evt. parallelt med VA. I prosjektet skal de kommunale vegene reetableres, og det skal etableres vegbelysning langs det kommunale vegene.

I prosjektet skal det også etableres nytt kryss mot Fv3384.

1.2. Målsetting for overordnet SHA-plan

Byggherres målsetting er at prosjektet skal gjennomføres uten skade på mennesker eller miljø.

Alle som arbeider på anleggsplassen plikter å overholde regler og rutiner i denne SHA-planen, og relevante lover og forskrifter.

Koordinator for SHA under prosjekteringen (KP) er dokumentansvarlig for SHA-planen og skal svare på arbeidsmiljøspørsmål i denne fasen av prosjektet. I utførelsen overtar byggherre oppfølgingen av dokumentet.

SHA-planene skal følge prosjektet frem til ferdigstilling.

1.3. SHA-planens innhold

En SHA-plan skal inneholde (BHF §8):

- Beskrivelse av bygge- og anleggsplassens organisering, roller, ansvarsfordeling og entreprisform
- Fremdriftsplan for anlegget som viser når og hvor de ulike arbeidsoperasjonene skal finne sted
- Beskrivelser av de spesifikke tiltakene knyttet til arbeid som kan innebære fare for liv og helse
- Rutiner for avviksbehandling

Byggherre har ansvar for å oppdatere SHA-planen fortløpende slik at endringer som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir fanget opp.

Sentrale roller innen HMS arbeidet i prosjektet :

2. DISTRIBUSJONSLISTE

Tittel	Kontaktperson	Virksomhet	Tlf.nr
Byggherrens representant	Halvor Homme Avd. leiar teknisk drift	Fyresdal kommune	90 77 77 57 halvor.homme@fyresdal.kommune.no
SHA-koordinator prosjektering	Øyvind Tovsland Kili Prosjekteringsleder	Telemark plan & infrastruktur AS	41 76 97 57 otk@tpias.no
SHA-koordinator utførelse			Ikke avklart
Prosjekterende	Øyvind Tovsland Kili og Nils Vågslid	Telemark plan & infrastruktur AS	41 76 97 57 otk@tpias.no 91 12 48 07 nv@atpias.no
Byggeleder	Øyvind Tovsland Kili	Telemark plan & infrastruktur AS	
Hovedverneombud (kommunen)			
Prosjektleder entreprenør			
Anleggsleder			
Formann			
Verneombud (entreprenør)			

Overordnet SHA-plan skal inneholde:

- Kartlegging og risikovurdering av anleggsplassen
- Krav og forutsetninger som stilles til utførende virksomhet
- Relevante data for byggeplassens SHA-organisasjon med fordeling av ansvar og oppgaver
- Oversiktstegninger av anleggsplassen
- Fremdriftsplan; når og hvor de ulike arbeidsoppgavene skal utføres
- Beskrivelse av særlig farlige arbeidsoppgaver og utføringen av disse
- Rutiner for informasjonsflyt og behandling av avvik

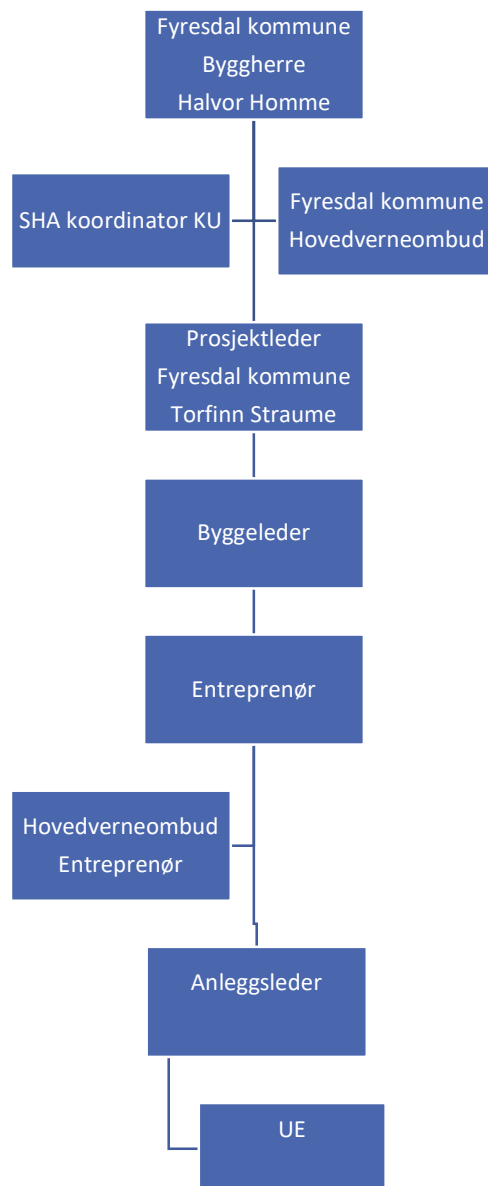

SHA-planen skal oppdateres fortløpende slik at endringer som har betydning for SHA blir fanget opp.

Samtlige aktører og/eller prosjektmedarbeidere skal ha tilgang til planen. Endringer varsles til alle berørte parter og personer.

Dersom nye reviderte dokumenter godkjennes, distribuerer dokumentansvarlig oppdateringene.

3. ORGANISASJONSKART UTFØRELSE

Organisasjonskartet illustrerer organisasjonen i prosjektet.

4. FREMDRIFTSPLAN

4.1. Hovedfremdriftsplan i utførelsesfasen (viktige milepæler)

Følgende fremdrift er planlagt:

Aktivitet	Tidsrom
Kontraktsinngåelse:	16.11.2026
Byggestart:	Rundt uke 49 2026, eller etter nærmere avtale
Ferdigstillelse:	01.07.2027

4.2. Detaljerte fremdriftsplaner

I dette underkapitlet skal det henvises til gjeldende fremdriftsplan eller at fremdriftsplanen legges inn under dette kapitlet.

Fremdriftsplanen skal vise når og hvor de forskjellige arbeidsoperasjoner skal utføres, og må ta hensyn til samordning/koordinering av de ulike oppgavene. Det skal også fremgå i hvilket tidsrom de spesifikke tiltakene må iverksettes, og eventuelle krav til rekkefølge der dette er relevant.

Fremdriftsplanen skal være et verktøy for koordinering, og som nyttes ved for eksempel forsinkelser eller andre endringer i tid eller sted og skal bidra til å gi en oversikt over eventuelt endring i risikobildet som følge av dette.

Fremdriftsplanen skal være tilgjengelig for alle involverte på byggeplassen og det anbefales at den henges opp på en synlig plass og at den er oppdatert til enhver tid.

5. SPESIFIKKE TILTAK

Risikovurdering og sikring

Risikovurderingen tar sikte på å identifisere ulike typer risiko på anleggsplassen.

Dersom noen av områdene medfører en høy risiko for fare for skade og/eller tap av menneskeliv, bør en «Sikker-jobb-analyse» utføres før arbeidene starter. Dette skal være et tema i byggemøtet som godkjenner denne SHA-planen.

Det er gjennomført en Risiko- og Sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i forbindelse med planlegging og prosjektering av prosjektet. Denne analysen og vurderingen er knyttet til arbeider som kan innebære fare for liv og helse. ROS-analysen vises i vedlegg 1.

Gjennom ROS-analysen ble det avdekket 5 risikoforhold/-hendelser med middels høy risiko. Noe som betyr at risikoen er akseptabel, men at tiltak må vurderes. Det ble ikke avdekket risikoforhold/-hendelser med stor risiko, noe som fører til at tiltak må iverksettes ettersom dette er uakseptabel risiko. Tabell nedenfor presenterer risikoforholdene, med tilhørende forslag til sikring, som ble avdekket gjennom ROS-analysen.

Risikovurdering VA Molandsmoen								
Tittel		Prosjekt Oppdragsgiver	Utarbeidet av		Dato			
VA Molandsmoen		Fyresdal kommune	NCA		23.09.2026			
Hendelse / tilstand / risiko	Ja/Nei	Aktivitet / krav / sted / fagområde (Benyttes etter behov)	Risikoformulering	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Spesifikke tiltak	Ansvarlig
2. Arbeid nær høyspentledninger og elektriske installasjoner	Ja	Høyspent i prosjektområdet	Maskiner kommer i kontakt med høyspent.	moderat	alvorlig	moderat	Etablering av rutiner/prosedyrer sammen med nettselskap. Vurderer SJA. Nettselskap skal alltid kontaktes. Kabelpåvisning og potensiell leder for	Entreprenør
3. Arbeid på steder med trafikk	Ja	Trafikk i nærheten og i prosjektområdet	Konflikt menneske/maskin, maskin/maskin eller maskin/trafikk. Personell befinner seg i blindsoner.	moderat	alvorlig	moderat	Sikker-jobb-analyse. Sikre god kommunikasjon med bruker og andre berørte. Følge håndbok N301 - Arbeid på og ved vei. Benytte følgeemann ved rygging eller kjøring på spesielt risikoutsatte områder.	Entreprenør
3. Arbeid på steder med trafikk	Ja	Det skal graves i nærheten av veg.	Konflikt menneske/maskin, maskin/maskin eller maskin/trafikk. Personell	moderat	alvorlig	moderat	Sperring av områder med skilt og gjerder. Benytte ryggehjelp. Maskiner/lasterbiler skal ha ryggealarm og/eller ryggekamera.	Entreprenør
4. Arbeid hvor arbeidstakere kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme	Ja	Rasfare i grøfter grunnet vannmettede forhold	Personer kan bli delvis begravd ved ras i grøft eller grop.	liten	alvorlig	moderat	Grave - og grøfteplaner skal etableres før oppstart. Kontroll av grøfter og graveproper 1 gang per uke, og iht. forskrift om utførelse av arbeid. Benytte PVU. Etablere minimum en rømningsvei i tillegg til hovedadkomst. Grøftekasser	Entreprenør
10. Arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende	Ja	Grøftearbeid	Fall ned i grøft og fallende gjenstander ved løfting i grøft.	liten	alvorlig	moderat	Sørge for at ansatte har anhukerkurs. Fysisk avsperring av løftesone. Aldri løfte over personell. Bruke styretau ved behov. Sjekke at løfteutstyr er sertifisert og uskadet.	Entreprenør

Oppsummering av risiko med moderat eller høy risiko: SHA-koordinator har ansvaret for at alle informeres om SHA-tiltak som skal senke risiko for fare for liv og helse på bygge- og anleggsplassen.

Verneombud har ansvar for å kontrollere at tiltakene blir fulgt opp, og alle som jobber på anleggsområdet har et selvstendig ansvar for å bruke verneutstyr og sørge for nødvendig sikring iht. SHA-plan.

Alle foreslåtte tiltak i tabellen over skal følges opp av SHA-koordinator, verneombudet og den enkelte arbeidstaker. Listen er ikke komplett og må vurderes fortløpende av SHA-koordinator og entreprenør.

I tillegg skal hovedbedriften utarbeide, henge opp og vedlikeholde riggplan for byggeplassen. Hovedbedriften har ansvaret for å gjøre Riggplanen kjent for alle som skal befinne seg på byggeplassen.

6. RUTINER FOR BEHANDLING AV ENRIGER OG OPPDATERINGER

Byggherren ved KU og BL skal sørge for at SHA-planen oppdateres fortløpende dersom det oppstår endringer som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Rutinen for endring og oppdatering av planen skal fungere begge veier, både fra byggherren til de utførende og fra de utførende til byggherren. Fyresdal kommune skal sørge for å oppdatere planen fortløpende dersom det oppstår endringer som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Eksempler på endring kan være:

- Endring i organisasjonskartet
- Endring av beskrivelse av hvor og når de ulike arbeidsoperasjonene skal utføres (endring av fremdriftsplan i tid eller aktivitetsinnhold)
- Endring av spesifikke tiltak, enten i tid eller endring av selve tiltaket
- Spesifikke tiltak gjennomføres ikke iht. planen
- Identifisering av nye risikoforhold som krever spesifikke tiltak som ikke har vært beskrevet tidligere
- Omprosjektering som medfører nye/endrede risikoforhold med behov for spesifikke tiltak

7. OVERSIKT OVER VEDLEGG

Vedlegg 1: ROS analyse

Vedlegg 2: Rutiner for behandling a endringer og oppdatering av SHA-plan

Vedlegg 3: Tegninger som følger prosjektet

Risikovurdering - VA Molandsmoen, Fyresdal kommune

Tabeller over sannsynlighet og konsekvenser

Følgende vekting av sannsynlighet og konsekvens er benyttet:

Sannsynlighet	Vekting
Svært stor sannsynlighet (< 0-3 mnd)	4
Stor sannsynlighet (3-12 mnd)	3
Middels sannsynlighet (1-5 år)	2
Liten sannsynlighet (>5 år)	1

Konsekvens	Vekting
Liten konsekvens	1
Middels konsekvens	2
Stor konsekvens	3
Svært stor konsekvens	4

Sannsynlighet	Konsekvens			
	K1 – Liten	K2 - Middels	K3 – Stor	K4 – Svært stor
S4 – Svært stor	4	8	12	16
S3 – Stor	3	6	9	12
S2 – Middels	2	4	6	8
S1 – Liten	1	2	3	4

Liten	Akseptabel risiko, tiltak vanligvis ikke nødvendig
Middels	Akseptabel risiko, tiltak må vurderes
Stor	Uakseptabel risiko, tiltak nødvendig inkl.

Risikovurdering VA Molandsmoen

Tittel	Prosjekt	Oppdragsgiver	Utarbeidet av	Dato				
VA Molandsmoen		Fyresdal kommune	NCA		23.09.2026			
Hendelse / tilstand / risiko	Ja/Nei	Aktivitet / krav / sted / fagområde (Benyttes etter behov)	Risikoformulering	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Spesifikke tiltak	Ansvarlig
1. Arbeid nær installasjoner i grunnen	Ja	Kabler i bakken og luft i prosjektområdet	Strømgjennomgang i kabler. Fare for skade på ledninger.	moderat	moderat	lav	Innhente grunnlagsdata. Det skal gjennomføres kabelpåvisning før alle gravearbeider og øvrige arbeider som kan skade eksisterende kabelanlegg.	Entreprenør
2. Arbeid nær høyspentledninger og elektriske installasjoner	Ja	Høyspent i prosjektområdet	Maskiner kommer i kontakt med høyspent.	moderat	alvorlig	moderat	Etablering av rutiner/prosedyrer sammen med nettselskap. Vurdere SJA. Nettselskap skal alltid kontaktes. Kabelpåvisning og potensiell leder for sikkerhet	Entreprenør
3. Arbeid på steder med passerende trafikk	Ja	Trafikk i nærheten og i prosjektområdet	Konflikt menneske/maskin, maskin/maskin eller maskin/trafikk. Personell befinner seg i blindsoner.	moderat	alvorlig	moderat	Sikker-jobb-analyse. Sikre god kommunikasjon med bruker og andre berørte. Følge håndbok N301 - Arbeid på og ved vei. Benytte følgemann ved rygging eller kjøring på spesielt risikoutsatte områder. Maskiner/lastebiler skal ha ryggealarm og/eller ryggekamera. Arbeidsvarslingskurs	Entreprenør
3. Arbeid på steder med passerende trafikk	Ja	Det skal graves i nærheten av veg.	Konflikt menneske/maskin, maskin/maskin eller maskin/trafikk. Personell befinner seg i blindsoner.	moderat	alvorlig	moderat	Sperring av områder med skilt og gjerder. Benytte rygghjelp. Maskiner/lastebiler skal ha ryggealarm og/eller ryggekamera.	Entreprenør
4. Arbeid hvor arbeidstakere kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme	Ja	Rasfare i grøfter grunnet vannmettede forhold	Personer kan bli delvis begravd ved ras i grøft eller grop.	liten	alvorlig	moderat	Grave - og grøfteplaner skal etableres før oppstart. Kontroll av grøfter og gravegroper 1 gang per uke, og iht. forskrift om utførelse av arbeid. Benytte PVU. Etablere minimum en rømningsvei i tillegg til hovedadkomst. Grøftekasser benyttes ved behov. Ved spesielt utfordrende masser skal geoteknisk bistand vurderes.	Entreprenør
5. Arbeid som innebærer bruk av sprengstoff	Nei	Sprengning langs trase	Manglende evakuering	-		-	Bruk av plan for varsling av beboere og berørte ved sprengning	Entreprenør
5. Arbeid som innebærer bruk av sprengstoff	Nei					-		
6. Arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytning og arbeid i tunneler	Nei					-		
7. Arbeid som innebærer fare for drukning	Nei							
8. Arbeid i senkekasser der luften er komprimert	Nei					-		
9. Arbeid som innebærer bruk av dykkerutstyr	Nei					-		
10. Arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander	Ja	Fall på arbeidsplass	Fall i plan (samme nivå)	liten	moderat	lav	Ryddig arbeidsplass. Installasjoner som stikker opp av grunnen skal merkes og sikres.	Entreprenør
10. Arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander	Ja	Grøftearbeid	Fare for ras ved graving grøft/groper.	liten	moderat	lav	Følge forskrift for grøftegraving. Det skal alltid være fagfolk til stede. Verneutstyr skal benyttes. Stige skal benyttes som rømningsveg. Unødvendig risiko under utførelsen av arbeidet skal unngås. Grøftekasser benyttes ved behov.	Entreprenør
10. Arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander	Ja	Grøftearbeid	Fall ned i grøft og fallende gjenstander ved løfting i grøft.	liten	alvorlig	moderat	Sørge for at ansatte har anhukerkurs. Fysisk avsperring av løftesone. Aldri løfte over personell. Bruke styretau ved behov. Sjekk at løfteutstyr er sertifisert og uskadet.	Entreprenør
11. Arbeid som innebærer riving av bærende konstruksjoner	Nei					-		
12. Arbeid med montering og demontering av tunge elementer	Ja	Løfting, montering og demontering av kummer, rør og armatur.	Fare for klemskader.	liten	moderat	lav	Sørge for at ansatte har anhukerkurs. Fysisk avsperring av løftesone. Aldri løfte over personell. Bruke styretau ved behov. Fysisk avsperring av området. Bruk av hjelpemann for dirigering av løft.	Entreprenør
13. Arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv, gass, støv eller vibrasjoner	Ja	Støv, gass, støv under anleggsarbeider	Arbeidere blir eksponert for støv ved maskinarbeid og verktøy brukt i prosjektet.	liten	lav	lav	Hjelm med hørselvern skal benyttes. Egnet støvmaske skal benyttes ved behov.	Entreprenør

13. Arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv, gass, støy eller vibrasjoner	Ja	Arbeid i og ved gamle spillvanskummer og rør.	Fare for at det kan oppstå oksygenmangel og/eller eksponering av gass eller bakterier	liten	moderat	lav	Benytte PCU, sørge for utlufning før entring av eksisterende spillvanskummer, nedsenking av gassmåler før entring.	Entreprenør
14. Arbeid som utsetter personer for kjemiske eller biologiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll	Ja	Kjemikalier ifm. arbeider	Generell fare for eksponering av kjemikalier: Diesel, olje, kjemikalier på arbeidsmaskiner (fylling, kontroll, lekkasjer, oljesprut, slangebrudd, etc.).	liten	lav	lav	Risikovurdert og tilgang til oppdatert kjemikalikartotek skal finnes på anleggsområdet. Påkrevd verneutstyr for de aktuelle arbeidsoperasjoner skal benyttes.	Entreprenør
15. Arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkede soner	Nei					-		
16. Arbeid som innebærer brann- og eksplosjonsfare	Ja	Varme arbeider, kapping, sveising og sliping	Brann og brannskader på personell, natur og infrastruktur	liten	moderat	lav	Alle som utfører varme arbeider skal ha dokumentert opplæring. Det skal gjennomføres en spesifikk risikovurdering av det respektive varme arbeidet. Med bakgrunn i denne vurdering skal det utarbeides en skriftlig arbeidsinstruks, for å sikre at brannberedskap og øvrige krav ifm. varme arbeider blir ivarettatt. Vurdere SJA.	Entreprenør
17. Arbeid som innebærer fare for helseskadelig ergonomiske belastninger	Ja	Manuelt arbeid. Portable løfteanordninger	Mye gjentakende arbeidsstillinger som kan gi skade på sikt	liten	lav	lav	Rullering på arbeidsoperasjoner og ta pauser. Evt. portable løfteanordninger. Bruke taljer i stasjoner hvor det er mulig	Entreprenør
18. Fare knyttet til klima og værforhold (vinterforhold, nedbør, kulde, varme og lysforhold	Ja	Anleggsarbeider i mørket	Farlige situasjoner uten god sikt/lys	liten	lav	lav	Benytte arbeidslys ved behov	Entreprenør
18. Fare knyttet til klima og værforhold (vinterforhold, nedbør, kulde, varme og lysforhold	Ja	Vannmettede forhold i overgang mellom en tørrværs - og regnværsperiode.	Fare for uforutsette situasjoner med ustabile grøfter	liten	moderat	lav	Grave - og grøfteplaner skal etableres før oppstart. Kontroll av grøfter og gravegroper 1 gang per uke, og iht. forskrift om utførelse av arbeid. Benytte PVU. Etablere minimum en rømningsvei i tillegg til hovedadkomst. Grøftekasser benyttes ved behov.	Entreprenør
19. Tilstrekkelig tid til utførelse av de forskjellige arbeidsoppgavene	Ja	Fremdriftsplanlegging	Lite tid i prosjektet kan føre til farlige situasjoner og hastverkartbeid	liten	lav	lav	Planlegge godt, utarbeide SJA for kritiske aktiviteter	Entreprenør
20. Grenssnitt 3. person	Ja	Gravearbeider i eksisterende næringsområde	Fare for støy og støv som vil være til ulempe for 3. person	liten	lav	lav	Kommunikasjon med de som er berørte. Støvdempende tiltak ved behov.	Entreprenør
20. Grenssnitt 3. person	Ja	Gravearbeider langs og ved vannledninger	Fare for brudd på vannledning, beredskapssituasjon for vannverkseier	moderat	moderat	lav	Kartlagt infrastruktur. Grunneierkontakt, beredskapssamarbeid med kommunen som vannverkseier	Entreprenør
21. Transport av materiell til arbeidsstedet	Ja	Transport av materiell	Materiell kan falle av maskin eller henger under transport	liten	moderat	lav	Ved all transport av materiell på veg og bane skal last sikres ihht. Krav for lastsikring for kjøring på offentlig vei.	Entreprenør
22. Nattarbeid (kapasitet/koordinering mtp. brannvann)	Ja	Sikre brannvann ved nedstenging av eksisterende nett ved tilkobling nytt anlegg	Ikke brannvannskapasitet	liten	moderat	lav	Koordineres med byggherre. Tas ev. på nattestid, god varsling til berørte. Se på potensielle supplerende branntiltak som tankbil, eller andre muligheter i andre soner. God kommunikasjon	Entreprenør
23. Arbeider under høyt trykk	Ja	Arbeider ledningsnett under trykk	Farlige stiausjoner ved arbeider i nærheten av trykksat nett	moderat	moderat	lav	Koordineres med byggherre. Gode rutiner for å stenge av vanntilførsel i forkant av anlegget. Passe på at alt er forankret før man setter på vanntrykket.	Entreprenør
24. Desinfeksjon	Ja	Desinfeksjon med arbeider i vannledningsnettet	Desinfensjon ledningsnett vann med arbeider med tilkobling	moderat	moderat	lav	Koordinering med byggherre. Varsling. Desinfeksjon. Etablere arbeidsrutiner/operasjoner sammen med byggherre. Benytte erfarne folk til slikt arbeid.	Entreprenør

Vedlegg nr. 2

Rutine ved ulykker

- 1) Ta ansvar og gi nødvendig førstehjelp til den skadde
 - Og fordel oppgavene under i punkt 2, 3, 4 og 5
- 2) Sjekke ut og avverge risiko for at flere umiddelbare ulykker kan skje
- 3) Tilkalle førstehjelpspersonell fra arbeidsplassen
 - Hent bære og katastrofepakning
- 4) Tilkalle lege eller ambulanse i Fyresdal kommune, legevakt, ring tlf.nr. 116 117

For akutt hjelp ring 113
- 5) Sperre av ulykkessted og holde folk unna av hensyn til den skadde og for å hindre at noe røres eller flyttes på før undersøkelse er foretatt
- 6) Varsle arbeidsgiver ved formann på bygge-/anleggsplassen
 - Henviser til hovedbedriftens SHA-plan/KS-plan
- 7) Formann varslers pr. telefon og senere skriftlig det stedlige Arbeidstilsyn og politiet som foreskrevet ved alvorlige ulykker
- 8) Formann varslers virksomhetsleder umiddelbart etter alvorlige ulykker
- 9) Virksomhetsleder tar kontakt med pårørende for å varsle om ulykken og hvor den skadde befinner seg. Navn og adresse finnes i personalkartoteket og liste på formannens og virksomhetsleders kontor
- 10) Ingen andre enn virksomhetsleder skal svare på henvendelse fra pressen. Dersom pressen tar kontakt, henvis til virksomhetsleder

Ved telefonmelding – oppgi nøyaktig:

Hvem som ringer

Hvor ulykken har skjedd

Hva som har skjedd

Be om tilbakemelding og kontroller at meldingen er riktig
oppfattet

Vedlegg nr. 3

Prosedyre for avviksbehandling

Pkt.	Avvik og korrigerende tiltak	Kommentar	Ansvar
1	Melding om avvik – psykososialt arbeidsmiljø: Alle melder fra om avvik til nærmeste overordnede eller til SHA-koordinator. All dokumentasjon er i utgangspunktet unntatt offentlighet.	Skjema for avvikshåndtering skal fylles ut, vedlegg 4. Omfanget av dette må tilpasses i forhold til hvor alvorlig/ omfattende avviket er.	Alle
2	Melding om avvik – fysisk arbeidsmiljø: Alle melder fra om avvik til nærmeste overordnede eller til SHA-koordinator.	Skjema for avvikshåndtering skal fylles ut, vedlegg 4. Omfanget av dette må tilpasses i forhold til hvor alvorlig/ omfattende avviket er.	Alle
3	Melding om avvik – ulykke/ nestenulykke: Alle melder fra om avvik til SHA-koordinator som iverksetter prosedyre/rutine	Skjema for avvikshåndtering skal fylles ut, vedlegg 4. Omfanget av dette må tilpasses i forhold til hvor alvorlig/ omfattende avviket er	Alle
4	Korrigerende tiltak: SHA-koordinator legger frem forslag til om korrigerende tiltak i samråd med aktuelle ansatte/verneombud og kan evt. peke ut en ansvarlig for å lage forslag. Byggeleder avgjør korrigerende tiltak når slike innebærer store kostnader og/ eller mye arbeid, setter frist for gjennomføring og peker evt. ut ansvarlig.	Skjema for avvikshåndtering skal fylles ut, vedlegg 4. Omfanget av dette må tilpasses i forhold til hvor alvorlig/ omfattende avviket er.	SHA-koordinator / Byggeleder
5	Lukking av avvik: Byggeleder avgjør når avvik er lukket. Den som meldte avviket skal ha kopi av rapporten.	Skjema for avvikshåndtering skal fylles ut, vedlegg 4. Omfanget av dette må tilpasses i forhold til hvor alvorlig/ omfattende avviket er. Avvik er lukket når korrigerende tiltak er gjennomført. Prosjektleder/ byggherre skal ha melding når avviket er lukket.	Byggeleder

Vedlegg nr. 4

Avviksskjema

Hvem oppdaget feilen og varslet om den?

Dato: _____

Sign: _____

Beskriv feilen – Hva var det som gikk galt?

Sign: _____

Har du forslag til strakstiltak for å begrense skadeomfang?

Sign: _____

Korrigerende tiltak – Hva var årsak til feilen?

Sign: _____

Forbedringsforslag - Hva kan gjøres for å hindre at dette skjer igjen?

Sign: _____

Er korrigerende tiltak utført? Hva er eventuelt gjort?

Dato: _____

Sign: _____

Vedlegg nr. 5

Prosjekt	10132 – VA Molandsmoen
Kommune	Fyresdal kommune
Navn på hovedbedrift	
Navn på entreprenør(er)	

Dette dokumentet skal gi en forenklet oversikt over hva hovedbedrift og utførende entreprenør må ha med i sin SHA-plan. De opplistede pliktene har hjemmel i lov, og dere vil finne dette igjen i byggherrens overordnede SHA-plan. Listen er ikke uttømmende, og entreprenøren må kvalitetssikre og samordne sin SHA-plan med byggherrens overordnede SHA-plan. Det er valgfritt å benytte dette dokumentet.

1. SJEKKLISTE FOR HOVEDBEDRIFT/ENTREPRNØR FOR PROSJEKTET

Byggherreforskriften (BHF) § 8 Entreprenørens SHA-planen skal inneholde	
Kyss av	
	Plan for å sikre opplæring i SHA for alle som jobber på anleggsplassen
	Risikovurdering og kartlegging av anleggsplassen
	Oversiktstegninger som viser bygge- og anleggsplassen/Riggplan
	Fremdriftsplan som viser når de ulike arbeidsoppgavene skal utføres
	Beskrivelse av særlig farlige arbeidsoppgaver og hvordan de skal utføres
	Enkeltarbeider som medfører spesiell risiko skal ha en «sikker jobb-analyse»
	Plan for orden og avfallshåndtering på anleggsplassen
	Oversikt over/plan for oppbevaring av helse- og/eller miljøfarlige stoffer
	Rutiner for behandling av avvik og skjema for avviksmelding
	Beredskapsrutine ved ulykker og oversikt over beredskapsutstyr
	Ved gravearbeid i og ved offentlig vei, skal arbeidsvarslingskurs være gjennomført

2. HOVEDBEDRIFT

Hovedbedrift skal alltid være representert på anleggsplassen.

Hovedbedriften skal:

- Samordne verne- og miljøarbeidet på byggeplassen, særlig dersom flere virksomheter jobber på anlegget
- Utarbeide, henge opp og vedlikeholde en oversiktstegning av riggområdet sammen med byggherren
- Fylle ut og ajourføre samordningsskjema for byggeplassen (kopi av ajourført skjema slås opp på byggeplassen)

3. KRAV TIL UTFØRENDE ENTREPRENØRS SHA

PLANLEGGINGSFASE

Ved planlegging av egne arbeider skal entreprenøre(ne) sikre:

- At fremdriften i prosjektet ivaretar SHA-planens krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging av arbeidet
- At kritiske områder og tidsperioder for SHA er synliggjort i fremdriftsplanen
- At fremdriftsplanen justeres underveis for de forskjellige typer arbeid/arbeidsfaser

SHA I PRAKSIS

Entreprenører som arbeider i prosjektet skal:

- Gjennomføre og dokumentere helse, miljø og sikkerhetsarbeidet
- Sikre at alle som arbeider på anlegget setter seg inn i de viktigste risikoområdene før oppstart
- Bruke byggherrens risikokartlegging i planleggingen av arbeidet, f.eks. ved valg av metoder, utstyr, arbeidsrekkefølge og/eller spesielle sikkerhetsanordninger
- Sikre at øvrige entreprenørers arbeidstakere er vernet på arbeidsplassen
- Rapportere alle avvik, ulykker og nestenulykker til hovedbedrift og byggherrens SHA-koordinator for gjennomføring av prosjektet
- Etablere egen vernetjeneste og utpeke verneombud, og sørge for at denne er aktiv
- Sørge for at tekniske innretninger og utstyr tilfredsstiller gjeldende lov og forskrift
- Gjennomføre «sikker jobb analyse» (eller tilsvarende) før risikofylte aktiviteter